

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 25. Licitum subinde est Sacramenta petere & recipere à Ministro
malo, etiam hæretico, schismatico, vel aliàs excommunicatio, non
tolerato, si mortis necessitas urgeat. Imò & absque necessitate ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

teri non baptizati Innocentius III. cap. *veniens* cod. tit. non habet ut certò invalidam, sed ut dubitabilem & ambiguum. Sic enim ait ibidem: *Cumque super Ordinibus fuisset diuisi disputatum, quidam in eam declinaverant sententiam, ut cum Baptismus sit fundamentum omnium Sacramentorum, ante susceptionem Baptismi non suscipiatur aliud Sacramentum. Quoniam ubi fundamentum non est, superedificari non potest. Alii vero opposuerunt, quòd cum quis non solum per Sacramentum fidei (id est per Baptismum in re) sed per fidem etiam Sacramenti (id est per Baptismum in voto) efficiatur proculdubio membrum Christi, & qui Christum habet per fidem, etiamsi Baptismus non habeat, habet utique fundamentum... quòd est Christus Jesus; superedificare posse videtur, sicut salusifera opea, sic & quilibet Ecclesiastica Sacramenta (excepto saltem Penitentia Sacramento, quòd in Ministro requirit iurisdictionem, quam Ecclesia non habet in non baptizatum: cum illud non sit generaliter verum, neque de novis, neque de veteribus Sacramentis, quòd Baptismus sit fundamentum illorum. Quoniam & Sacramentum conjugii, & Eucharistia à non baptizatis recipi potest.*

246 Post quæ sic hinc inde ventilata, Innocentius III. concludit sic: *Quia verò in Concilio apud Compendium legitur, quòd si quis in Presbyterum ordinatus deprehenderit se non esse baptizatum, baptizetur, & iterum ordinetur. Nos circa latorem presentium in HCC DUBITABILI CASU (nota) quòd intus est sequentes, mandamus, quatenus ipsum per singulos Ordines usque ad sacerdotium promovere procuret... Quia non intelligitur iteratum, QUOD AMBIGUITUR (iterum nota) esse factum.*

247 Ecce ordinationem Presbyteri non baptizati Pontifex declarat *ambiguum & dubitabilem* (non certò invalidam) idèoque practicè repetendam.

248 Quia verò Pontifex ibidem non reprobatur opinionem eorum, qui censent Sacramentum conjugii, atque Eucharistia, à non baptizatis recipi posse: nonnullis probabile videtur, quòd Hugo Victorinus l. 2. erudit. Theol. p. 11. c. 13. & Adrianus VI. in 4. q. 11. docent, Matrimonium, à non baptizatis celebratum, esse verum Sacramentum, si nihil aliud desit quàm Baptismus. Cui opinioni favere videtur idem Innocentius III. cap. *gaudemus*, de divortii, scribens, quòd *Sacramentum conjugii apud fideles & infideles existat. Quam opinionem non improbabilem esse censet Franciscus Farvacquez in opus. de Sacramento Baptismi cap. 1. q. 3. 5.*

249 Qui doctissimus Author ibidem §. 4. similiter existimat, cum qui bonà fide putans se baptizatum, cum non sit, Eucharistia Sacramentum devotè suscipit, gratiam illius ex opere operato recipere, probatque ex Dionysio Alexandrino apud Eusebium Histor. lib. 7. c. 5. in epist. ad Xistum Pontificem scribente, ut sequitur: *Erat apud nos frater quidam antiquitus; antequam ego etiam Episcopus ordinarer: is cum interesset his qui baptizantur, & audiret, vel quid interrogentur, vel quid responderent, stens accessit ad me, & prociadens ad pedes meos, confiteri cepit, se Baptisma ab hæreticis aliter suscepisse, quòd, secundum ea quæ viderat à nobis ministrari, nec Baptisma duceret, eò quòd esset repleta blasphemis omnis illa confessio. Simul & hoc habebat, se in tantum pro hoc errore infirmulari, ut ne oculos quidem audeat erigere; propter quòd exorabat se mundari, & purificari Ecclesiastico Baptismate, ut & gratiam posset consequi Spiritus sancti. Quòd ego facere non ausus fui, sed dixi, ei posse sufficere tam multæ temporis communionem quam in Ecclesia consecutus est, hoc est, quòd à nobis Eucharistia recipiens donum, responderit, Amen. Ex quo & per*

singula potuisset ipsa Sacramentorum virtute purgari. Cohortabar igitur debere considerare fidei suæ, & conscientia jam purgatæ, & ante omnia quòd tandem in Sacramentis nobiscum particeps fuerit. Sed ille neque à lætù cessat, neque ultra ad mensam Dominicam audeat accedere, &c.

Probat etiam idipsum ex S. Ambrosio in vita 250 S. Satyri fratris sui, de quo adhuc Catechumeno scribit, Eucharistiam in naufragio fructuosè recepit: *Satyrus, priusquam perfectioribus esset initiatus mysteriis, in naufragio constitutus, cum ea quæ vehebatur navis, scopulo illisa vado, & urgentibus hinc inde fluctibus solveretur... ne vacuum mysterii exiret à vita, quos initiatus esse cognoverat, ab his divinum illud fidelium Sacramentum poposcit... ut fidei suæ consequeretur auxilium. Etenim ligari fecit in orario, & orarium illud involvit collo, atque ita se dejecit in mare, non requirens de navis compage resolutam tabulam, cui supernatans juvaretur: quoniam fidei solius arma quaeserat... Nec deseruit spes, nec sefellit opinio, primus servatus ex undis, & in portum terrene rationis evehctus, &c. Subdit Ambrosius: *Qui tantum mysterii caelestis involuti in orario præsidium fuisset expertus, quantum arbitratur, si ore sumeret, & toto pectoris hauriret arcano? Quam majus putabat solum in viscera, quòd tantum sibi tectum orario profuisset. Quibus verbis perspicuè innuit, Satyrum inde percepturum sacramentale præsidium, si ore, tametsi Catechumenus, perciperet. Quid enim aliud intelligere potuit, dicendo, quàm majus præsidium, si ore sumeret, &c.**

251 Obicit quidem Cardinalis de Lugo 1.º. Eucharistia Sacramentum institutum esse ad pacendam Christi oves. Sed quid inde? Uti membrum Christi; ita Christi ovis homo non solum efficitur per Baptismum in re, sed & per Baptismum in voto.

252 Obicit 2.º. Eucharistiam esse spirituale nutrimentum. Quòd supponit subjectum esse spiritualiter genitum. Sed tametsi spiritualis generatio regulariter, & per se fiat per Baptismum in re; quidni extraordinariè, & per accidens subinde fiat per Baptismum in voto? Sic Eucharistia regulariter, & per se supponit suum subjectum esse in gratia; extraordinariè tamen, & per accidens subinde causat primam gratiam, juxta probabiliorum D. Thomæ sententiam.

253 Obicit 3.º. Baptismum esse fundamentum reliquorum Sacramentorum. Sed ad hoc responsum est cap. *veniens* de Presbyt. non baptizato habes supra n. 245. Eo quippe sensu fundamentum est reliquorum Sacramentorum, quòd fundamentum salutis, sive quò Christus dixit: *Nisi quis renatus fuerit ex aqua, &c. non potest intrare in regnum Dei.*

CAPUT XXV.

Licitum subinde est Sacramenta petere & recipere à Ministro malo, etiam hæretico, schismatico, vel aliàs excommunicato, non tolerato, si mortis necessitas urgeat. Imò & absque necessitate à Ministro malo, tolerato, si copia non sit probi Ministri.

254 **P**riorem partem disertè tradit Augustinus l. 6. de Baptismo c. 5. his verbis: *Potest quis à separato salubriter accipere, si ipse non separatus accipiat: sicut plerique accidit, ut catholico animo, & corde ab unitatis pace non alieno, aliquà necessitate mortis ingruentis in aliquem hæreticum irruerent, & ab ipso Christi Baptismum sine illius perveritate acciperent. Et l. 7. c. 52. Hæretici, & schismatici non amplius in domo, sed extra domum*

Sunt. Ideoque neque utiliter habent, neque ab eis Sacramentum utiliter petunt, nisi forte accipiendi necessitas urgeat (necessitas utique mortis, ut antè dixi) & accipientis animus ab amicitia vinculo non recedat.

jusque Sacramenti propriam, & accommodatam.

255 Tamen verò plures apud Dianam p. 10. tr. 11. resol. 64. censent in necessitate mortis à Ministro hæretico licitè peti Eucharistiam per modum Viatici: quia tamen necessitas solum exigit Sacramenta ad salutem simpliciter necessaria, Baptismum scilicet & Pœnitentiam; potestque Christianus sine aliis Sacramentis, absque dispendio salutis, ex hac vita discedere, Doctores communiter tradunt (ut videtur ex Augustini mente) solum Baptismum & Pœnitentiam in necessitate mortis ab hæretico Ministro licitè peti. Et idè S. Hermenegildus mori maluit quàm Eucharistiam ab Episcopo Ariano accipere, ut refert D. Gregorius l. 3. Dial. c. 31. Moyies quoque Mo-nachus (teste Sotomèno l. 6. c. 38. necnon Socrate l. 4. c. 29.) à Mauvia Saracenorum Regina in Episcopum postulat, manus impositionem à Lucio, impiissimo Ariano, recipere constanter recusavit.

256 Elle verò grave peccatum ab hæretico, vel schismatico Sacramentum absque necessitate recipere, satis innuit Augustinus c. 52. citato, dum ait: *neque ab eis utiliter Sacramentum accipitur.* Cum inde consequens sit, non dignè ab eis accipi (aliàs utiliter acciperetur) sed indignè.

Posteriorem partem idem Augustinus ibidem exprimit, his verbis: quòd à talibus Sacramentum utiliter accipitur, qui non ipsi corde & moribus, sed sancte domini copulantur. Et ratio est, quia talis Minister, cum non sit extra sanctam Ecclesiæ domum, potest, si voluerit, Sacramentum benè & licitè administrare (quod non possunt hæretici, extra Ecclesiæ domum constituti, dum nulla accipiendi necessitas urget) & tamen sciam ipsum absque peccato non ministraturum, ipsum equidem non induco in peccatum, dum in meo utor in utilitatem non parvam animæ meæ.

257 Fundaturque hæc doctrina in Decreto Concilii Constantiensis à Martino V. approbato, ubi sic: *Insuper ad evitanda scandala, & multa pericula, que conscientis timoris contingere possunt, Christi fidelibus, tenore presentium, misericorditer indulgemus, quòd nemo deinceps à communione alicujus in Sacramentorum administratione, vel receptione (nota) aut aliis quibuscumque divinis, vel extra, prætextu cujuscumque sententia, aut censure ecclesiastica, à jure vel ab homine generaliter promulgata, teneatur abstinere.* Nulla ergo sententia vel censura, generaliter lata contra Ministrum Sacramentorum, Christi fideles impedit à licita communicatione cum illis in Sacramentorum usu & receptione. Impediret autem, si liberè & licitè ab illo Sacramenta petere & recipere non possent.

258 Si tamen non deesset copia digni Ministri, peccatè graviter, si Sacramentum peterem à Ministro indigno, quem scirem indignè ministraturum, nec peccatum istud commissurum, nisi peterem. Cavendum quippe peccatum proximi, dum sine dispendio caveri potest. Ita Navarrus & Doctores passim contra Sotum & Joannem de la Cruz apud Leandrum à SS. Sacram. disp. 5. de Sacram. in gen. q. 11.

CAPUT XXVI.

Sacramenta omnia nova legis gratiam sanctificationem dignè sumentibus conferunt ex opere operato, sicut & oportuno tempore gratiam actualem (quam vocant) sacramentalem, usque ac finem.
Tom. III

PRIMA pars fide certa est ex Tridentino sess. 7. 259 can. 8. confirmaturque ex Scripturis n. 13. & 16. relatis. Necnon ex traditione totius Ecclesiæ, quæ semper agnovit in Sacramentis vim collativam gratiæ, ut constat ex Symbolo Constantinopolitano, *Confiteor unum Baptisma in remissionem peccatorum.* Quia verò vis ista non provenit à Ministro, neque à fuscipiente, sed à Christo supra dignitatem & merita, tam Ministri, quàm fuscipientis (ut passim docent SS. Patres, nominatim Augustinus l. 4. contra Cresconium c. 16. ubi: *Non eorum meritis, à quibus ministratur, nec eorum quibus ministratur, constat Baptismus, sed proprià sanctitate, atque veritate, propter eum à quo institutus est*) Tridentinum convenienter id expressit, dum dixit Sacramenta gratiam conferre *ex opere operato*. Quas voces dum dedignantur hæretici, ridiculè, neglectè substantià rei, de vocibus cavillantur.

Secunda pars ostenditur, quia quodlibet Sacramentum, præter communem effectum, id est gratiam sanctificantem, speciale habet suum effectum, ad quem perducit, per gratiam actualem cuique specialem. Siquidem per Baptismum confertur specialis gratia ad ducendam vitam christianam, per quam baptizatus munitur contra subsecuturas tentationes, ut Terrallianus l. de Baptismo tradit, dicens: quòd per Baptismum subsecuturis tentationibus munimenta præstitimus.

Per Confirmationem datur gratia conferens robur, ne Christi opprobria Christianus erubescat (inquit Augustinus in Psal. 30.) sed nomen ipsius audacter consteatur.

Per Eucharistiam confertur gratia, ad fovendam & augendam in nobis charitatem, nutriendamque proinde & promovendam vitam spiritualem, quæ gratia se habet ut antidotum quo liberemur à culpis quotidianis, & à peccatis mortalibus præservemur, prout Tridentinum testatur sess. 13. c. 2.

Per Pœnitentiæ Sacramentum confertur gratia specialis auxilii, ad fortius & constantius decertanda, cautiusque & efficacius vitanda impostitum peccata, sicut & ad satisfaciendum pro commissis.

Per Extremam Unctionem speciale datur auxilium, quod ægrois animam alleviat, & confirmat, magnam in eo divine misericordiæ fiduciam excitando, quæ infirmus sublevatus, & morbi incommoda ac labores levius fert, & tentationibus demonis calcaneo insidiantis facilius resistit, & sanitatem corporis interdum, ubi salus animæ expeditur, consequitur, prout idem Trid. ait sess. 14. c. 2. de Extr. Unct.

Per Sacramentum Ordinis, speciale tribuitur adjutorium ad sacras functiones sanctè & religiosè obeundas.

Per Sacramentum denique Matrimonii, specialis gratia præstatur ad fovendum mutuum inter conjuges amorem, ad fidem conjugalem servandam, atque ad proles in Dei timore & amore procreandas & educandas, denique ut sciat unusquisque conjugatus vias suam possidere in sanctificatione & honore, non in passione desiderii, sicut gentes, &c. ut Apostolus ait ad Thessal. c. 4.

De caractere, qui est proprius effectus, non omnium, sed trium Sacramentorum, Baptismi scilicet, Confirmationis & Ordinis, nihil opus est hîc dicere. Satis enim de eo dictum n. 18. 19. 20. & 21.

CAPUT XXVII.

Tamen sola Sacramenta morsuorum, Baptismus
E 2